

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 30.3.2004 na základě žádosti České republiky - Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 26.3.2004 č.j. 15 602/04-31 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro institucionální podporu výzkumu a vývoje „Institucionální podpora výzkumných záměrů s termínem zahájení od 1. ledna 2005“ podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory, která má být poskytnuta v rámci institucionální podpory výzkumu a vývoje „Institucionální podpora výzkumných záměrů s termínem zahájení od 1. ledna 2005“, ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků

s e z a s t a v u j e

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 30.3.2004 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), ve věci poskytnutí veřejné podpory v rámci institucionální podpory výzkumu a vývoje „Institucionální podpora výzkumných záměrů s termínem zahájení od 1. ledna 2005“, kterou podalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen „MŠMT“).

I. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů:

- formuláře žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře

- dopisu MŠMT ze dne 26.3.2004, č.j. 15 602/04-31
- přílohy č. 2 k žádosti MŠMT o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory
- přílohy č. 3 k žádosti MŠMT o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory – návrh Rozhodnutí o poskytnutí podpory na řešení výzkumného záměru
- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů.

II. *Údaje získané z žádosti o povolení výjimky*

1. poskytovatelem veřejné podpory je MŠMT
2. orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je MŠMT
3. kontaktní osobou je RNDr. Miloslav Frýzek
4. názvem programu podpory je: Institucionální podpora výzkumných záměrů s termínem zahájení od 1. ledna 2005
5. právním základem je zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“) a nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů (dále jen „nařízení o institucionální podpoře“)
6. jedná se o nový program podpory výzkumu a vývoje, který nahrazuje existující programy podpory
7. jedná se o horizontální program podpory výzkumu a vývoje
8. předpokládá se poskytování podpory až do výše 100 % uznaných nákladů
9. dalšími limitujícími kritérii jsou podmínky pro způsobilost uchazeče o podporu stanovené v ustanoveních § 4 odst. 3 a § 28 zákona o podpoře výzkumu a vývoje a dále předpoklady pro způsobilost uchazeče k řešení výzkumného záměru uvedené v „náležitostech pro předložení návrhu výzkumného záměru s termínem zahájení od 1. ledna 2005“
10. veřejná podpora bude poskytnuta formu přímého poskytnutí finančních prostředků
11. kombinovaná podpora není v rámci programu poskytována
12. program podpory bude poskytován po dobu 5 - 7 let, program nebude prodloužen
13. náklady spojené s poskytnutím podpory se předpokládají ve výši cca 1 800 – 2 500 mil. Kč ročně, po celou dobu programu, tj. po dobu 5 – 7 let. Konkrétní výše podpory jednotlivým výzkumným záměrům bude stanovena teprve po zhodnocení návrhů výzkumných záměrů
14. přibližný počet příjemců podpory je od 10 do 50.

III. *Druh a forma veřejné podpory*

V rámci programu podpory je poskytována veřejná podpora formou přímého poskytnutí finančních prostředků - dotace.

IV. *Charakteristika Programu podpory*

MŠMT stanovilo náležitosti pro předložení návrhu výzkumného záměru s termínem zahájení od 1. ledna 2005. Cílem institucionální podpory je přímé poskytnutí finančních prostředků na výzkumný záměr, který vymezuje předmět výzkumné činnosti příjemců podpory, jejich cílů, strategií, nákladů a předpokládaných výsledků v základním nebo aplikovaném výzkumu

(s výjimkou průmyslového výzkumu) na období 5 až 7 let. Výzkumný záměr má věcně ucelený charakter, není tvořen separátními a vzájemně nesouvisejícími výzkumnými činnostmi. Předmět výzkumného záměru musí být stanoven z oblasti hlavní výzkumné činnosti uchazeče, v níž už dosáhl prokazatelné výsledky. Dalším požadavkem je, že uchazeč má pro tuto výzkumnou činnost vytvořené základní prostorové, personální a materiálně-technické podmínky a je jeho dlouhodobým koncepčním záměrem tuto oblast rozvíjet. Předložené návrhy výzkumných záměrů pokrývají široké spektrum vědních oborů v oblastech společenských věd a umění, lékařství, techniky a inženýrství, zemědělství, veterinářství a ekologie, vojenství a informatiky, matematiky, fyziky, vědy o Zemi a atmosféře, biologie a chemie.

Výzva k výzkumnému záměru stanovuje náležitosti pro předložení návrhu výzkumného záměru v následujícím členění: obsah, členění výzkumného záměru, způsobilost uchazeče k řešení výzkumného záměru, způsob předložení návrhu výzkumného záměru, způsob doručení, doba a místo přijímání návrhů, rozsah údajů o předložených návrzích výzkumných záměrů, informace a pomoc pro uchazeče.

V. *Charakteristika příjemců podpory*

Příjemce podpory v rámci institucionální podpory vymezuje zákon o podpoře výzkumu a vývoje. Konkrétně se jedná o ustanovení § 4 odst. 3, které vymezuje okruh uchazečů a ustanovení § 18 a § 28, jež stanovují požadavky na způsobilost uchazeče o podporu.

Všechny výše uvedené subjekty musí splňovat podmínky určené v ustanoveních § 4 odst. 3 a § 28 zákona o podpoře výzkumu a vývoje, jež představují nezbytnou podmínku pro poskytnutí podpory. Dle ustanovení § 28 odst. 2 musí uchazeč být právnickou osobou se sídlem na území ČR nebo organizační složkou a předmětem jeho činnosti je výzkum (tato činnost musí být uvedena v zakladatelském dokumentu uchazeče). V případě, že uchazečem o poskytnutí podpory bude právnická osoba, která není státní příspěvkovou organizací, veřejnou vysokou školou nebo organizační složkou, musí být dle ustanovení § 28 odst. 3 písm. d) veškerý zisk uchazeče po zdanění a případném povinném přidělu do rezervního fondu využíván pouze k podpoře výzkumu.

VI. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a

jejími členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel .

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Úřad v řízení o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona o veřejné podpoře, při posuzování zda se jedná o veřejnou podporu, vychází z definičních znaků zakázané veřejné podpory, stanovených v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Při posuzování slučitelnosti uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajících z Evropské dohody je nutno postupovat v souladu s předpisem ES - Souhrn opatření Společenství pro podporu na výzkum a vývoj (96/C 45/06) - publikováno v Official Journal OJ C 45 ze dne 17.2.1996. Dle čl. 2.4. uvedeného předpisu se ustanovení čl. 92 odst. 1 Smlouvy o ES zpravidla nevztahuje na veřejné financování činností výzkumu a rozvoje veřejnými neziskovými vysokými školami nebo výzkumnými ústavami.

Vzhledem k tomu, že:

- příjemci podpory mohou být pouze subjekty, které splňují podmínky stanovené v ustanoveních § 4 odst. 3 a § 28 zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
- podpora není poskytována způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením soutěže, neboť dotace jsou poskytovány příjemcům v rámci transparentního řízení, na základě podmínek stanovených zákonem o podpoře výzkumu a vývoje, nařízením vlády o institucionální podpoře a náležitostech pro předložení návrhu výzkumného záměru,
- podpora je určena pouze pro projekty základního výzkumu (vymezeném v ustanovení § 2 odst. 1 písm a) bodu 1 zákona o podpoře výzkumu a vývoje) a aplikovaného výzkumu s výjimkou průmyslového výzkumu (vymezeném v ustanovení § 2 odst. 1 písm a) bodu 2 zákona o podpoře výzkumu a vývoje), jejichž výsledky nejsou přímo využitelné v podnikání,
- výsledky výzkumu budou publikovány a poskytovány případným zájemcům na nediskriminačním základě a informace o výzkumných záměrech a jejich výsledky budou prezentovány také v rámci Informačního systému výzkumu,

se nejedná o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře. Z tohoto důvodu Úřad řízení dle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) zastavuje.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8, 651 56. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7
118 12 Praha 1